

SCIRILE ȚILEI.

— 19 (31) Augustă.

O batjocură neieitată ni-se împărtășese, că s'a întâmplat Sâmbăta trecută cu mai mulți călători, cari la gara din *Dérste*, după ce și scosera biletele de călătorii pentru trenul accelerat de la 3 ore p. m. ce merge spre România, fură închiși cu toții în sala de așteptare, de unde nu fură eliberați până după plecarea trenului. Astfel au rămas de trenuri vre-o 15 călători, dintre cari 6 au denunțat casul ministrului ung. de comerț Gavrilă Baross. — Așteptăm acum să vedem, ce măsură va lua ministrul pentru curmarea unor asemenea batjocuri ale funcționarilor de pe la gări, cari la noi nu sunt tocmai rare.

Inmormântarea solemnă a patriarhului ecumenic *Dionisios V* s'a făcută la Constantinopol în 18 Aug. n. c. Reprezentantii puterilor ortodoxe urmau în mare uniformă; Sultanul, Marele Vizir și ministrul de justiție au fost reprezentați precum și reprezentantii puterilor neortodoxe, clerul protestant, israelit și american. Corpul patriarhului îmbrăcat în haine pontificiale era așezat pe scaunul episcopal și dus de preoți până la eșiera din Phanar; de acolo a fost pus într'un drieră trasă de 4 cai și dusă la biserica „Balonkli” destinată înmormântării Patriarhilor. Detașamente de cavalerie mențineau ordinea; mulțimea era imensă. Nu s'a întâmplată nici un incident.

„Numai croașesce.” Invetătorul din Dravarsarhely, Glád Iósef, ca bun „patriot” ce e, a voit să serbeze ziua născerii Majestății Sale într'un mod mai desolinit de cum era obișnuit până acum și în acest scop și-a instruit școlarii în cântece patriotice ungurești, precum himnul lui Kólcsey și altele, pe cari avea de gând să le cânte cu școlarii în biserică în ziua numelui M. Sale. Preotul local însă prindându de vestea lucrului, tocmai pe când hiperzelosul invetător ținea proba generală, se prezentă la școlă și avisă pe invetător, că densusul nu permite să se cânte ungurește în biserică, dicându: „*To nije Magiarska, to je Hrvatska, ovde mora se pievati samo hrvatski*.” (Acesta nu e Ungaria, acesta e Croația, aici trebuie să se cânte numai croașesce.) Întempleră acesta erași a scos din țigini pe foile ungurești.

In internatul Pavellian din Beiuș pentru cele 12 locuri vacante s'au prezentat 42 de concurenți. Fiind numărul concurenților atât de mare,

Prea Sântia Sa părintele Episcop a hotărât, dice „Familia”, să se primască toți concurenții gimnaziali, alți căror număr a fost 16. Astfel numărul stipendiilor s'a urcat îndată în anulul primă.

Podul peste Dunăre. Lucrările construirii celor două pile nouă ale podului peste Dunăre dintre Fetesc și Cernavoda, s'au început. Nu mai sunt de construit decât opt metri pentru a se termina întreaga pilă.

Licinski prins. Foile din România aduc scirea, că gróza Dobrogei, banditul Licinski, e prins. Prefectul actual al județului Tulcea organizase o putere de soldați în toate direcțiile județului ca să potă prinde pe acest tâlhar, care era spaima și gróza locuitorilor pacnici ai Dobrogei timp de mai mulți ani. Comandantul sergenților din Tulcea, Iamandi Tânase, fu încunoscuit, că de câteva zile se află la Sărica, o localitate între Tulcea și Isaccea, banditul Licinski. În capul unei puteri de soldați se puse în urmărire și eră după amădu încunjură casa lui T. Chioru în care se adăpostea Licinski. Banditul prevădându că avea să fi prins, s'a hotărât să se apere cu arma. El fu mai întâi somat să se predea de bună voie, dăr drept răspuns de căcă arma și omori un soldat, er pe un al doilea îl răni, la ce soldații au răspuns cu focul și banditul căcă rănit. Rana lui Licinski nu presintă nici o gravitate. Imediat a fost ridicat pe sus și dus la poliție, unde după ce li s'a dat ajutor medical, a fost pus în fiéră și arestat. În 17 n. c. fu transportat la Tulcea.

Nenorocire pe linia ferată. Din New-York se telegrafiază cu data de 28 Augustă n. c.: Două miluri departe de Stavelle a cădută trenul, ce venea dela Carolina de Nord, de pe un pod într'o adâncime de 80 de urme. O mulțime de persoane au fost ucise. Până acum s'au scos 35 de cadavre.

Morte prin acid carbonic. În baia din apropierea orașului Seps-Szent-Görgy, se află o pesceră numită „Gözlö”, care produce oxigen în stare liberă și de aceea e folosită pentru cei ce suferă de reumatism. Dăr decă cineva răsufă gazul acesta, atunci mure. De aceea pescera acesta e bine păzită și peste noapte închisă. Înainte cu câteva zile căcă amădu, pe când din întempleră nu era nici un paznic aici, soldatul Iosif Michail Para, de frica serviciului, se duse în pesceră, se trânti la pământ

și în câteva minute muri. Mai înainte de acesta beuse rachiú într'o cărciumă, unde dice căcă cărciumar: „N'am să mai béu în totă viața mea”. Cadavrul sinucigașului fu transportat în Szepsi-Szent-György.

Studentii români și studenții germani.

Publicăm două scrisori ale studenților din Germania, ca răspuns la scrisoarea studenților români, în care aceștia propuneau Germanilor să se intereseze de cauza ardeleană. Observăm, că decă studenții germani sunt nevoiți numai să „apróbe” și să „simpatizeze” cu acțiunea studenților români, cauza zace în organizațiunea asociațiilor lor și în stările politice din Germania.

Etă acum scrisoarea asociațiunii studenților germani din Göttingen:

Göttingen, 13 Februarie 1891.

Prea stimați Domni,

La prețuita d-vóstră scrisoară din 24 Ianuarie imi permită a vă răspunde în numele asociațiunii studenților Germani următoarele:

De și noi întemplerăm silințele d-v. cu cea mai mare simpatie și dorim din inima noastră, ca mișcarea făcută în favoarea fraților d-vóstră, apăsați în Ungaria și Transilvania să crească și să se întărească din ce în ce mai mult, totuși deocamdată nu putem lua o pozițiune hotărâtă, de ore ce în asemenea lucrări hotărârea din urmă o are conventul tuturor asociațiilor ale studenților germani.

Conventul asociațiilor are însă loc abia la 6 Augustă anul curent; prin urmare până atunci ne este cu neputință de a vă da un răspuns precis.

Aducându-vă urările noastre cele mai sincere pentru înflorirea, creșterea și dezvoltarea năsuințelor vóstre contra orbei tiranii, am rămas.

Cu stimă: Președintele II al Asociațiunii,

H. Schraderer

st. teol.

Scrisoarea Asociațiunii studenților germani din Königsberg.

Königsberg, 5 Martie 1891.

Înainte de toate salutările Germanilor, Multă onorați camerați!

La prețuita d-vóstră scrisoară din 21 Ianuarie curentă, subscrisa asociațiune vă răspunde, că ea aprobă în cea mai deplină măsură năsuințele vóstre, dăr că ea se abține din principiu (grundsätzlich) dela oră ce întreprineri politice și că deci ne silesc spre cea mai mare a noastră părere de rău de a nu pute combate împreună nu voi barbaria.

Vă rugăm însă să aveți cea mai mare convingere, că avem pentru lupta vóstră, începută pentru asigurarea celor mai sacre bunuri ale naționalității vóstră sipatiile cele mai căldurose și cu această asigurare vă trimitem salutări germane.

p. Asociațiune, Max Hassenstein.

Cand. phil. et. stud. theol.

Demonstrațiunile Croato-Dalmatine.

Din Fiume se telegrafiază, că demonstrațiunile croato-dalmatine sevrșite țilele acestea în Agram s'au estins și asupra orașului Fiume. Sosindă adecă la Fiume trenul, ce aducea pe óspeții dalmatini căcă casa dela esposițiă, Croații au improvisat la gară o demonstrațiune. Dalmatinii au fost întempleră cu vorbiră însuflețită din partea Croaților și între strigate de „Jivio” au intrat în oraș. Sosindă înainte localității societății de lectură croate „Citaonica”, demonstrațiunile au ajuns la culme. Mulțimea, ce însoția pe Dalmatinii, striga „Jivio” nesfârșite, pe când alții — ómeni de-ai guvernului unguresc — căutau să paralizeze urările Croaților prin persifării.

Demonstrațiunile se dice, că le-a provocat un Dalmatin cu numele Civandi, care la gară, după salutările de binevenire rostite de d-ră Barci și de directorul societății „Citaonica”, felicită orașul Fiume, ca proprietate croată. Din cauza asta Civandi fu numai decătu prins, dăr agitațiunea în urma acestuia și mai mari dimesiuni. Maghiarii, ce erau de față, strigau „Eljen Fiume”, er Croații răspundeau cu „Pieră Maghiarii!” Se născu o confuzie și un șgomot grozav, încât poliției numai cu greu îi succese a restabili ordinea; peste noapte însă demonstrațiunile au izbucit din nou în mai multe părți ale orașului, ba s'au întempleră chiar și bătăi. Se dice, că mai mulți studenți croați au fost răniți. Au fost arestați cu totul 19 inși, între cari, spun telegramele, că se află și un caporal de regiment. La despărțire se cântă mai multe cântece naționale și anti-maghiare. O telegramă mai nouă spune, că înscenatorii demonstrațiilor au fost mai mult Croații decătu Dalmatinii.

Privitor la cele ce s'au petrecut cu prilejul banchetului dat pe teritoriul esposițiunii, se comunică următoarele: Ca president al banchetului fu ales în unanimitate deputatul dr. Frank. Acesta a propus, ca pe baza legii despre asociații, Dalmatinii să organizeze societăți pe întreg teritoriul Dalmatiei, cari să aibă de scop „uniunea Dalmatiei cu Croația”. Cu ocaziunea alegerilor de deputați, alegătorii dalmatini să li împună deputaților lor, fără osebire de

câte-ori ne apropiem de o astfel de trecătoare, trenul și modera iuțala, *Bersaglierii* trăgeau cocoșul dela pușcile lor, preotul se ruga și mirăsa își înădușia leșinul în brațele mirelui, pe când eu meditam asupra cuvântului „*Pillone*”, fiindcă în cuvântul acesta mi-se părea că zace tot secretul.

În fine eșiram din aceste defileuri strimte, sinistre și umede, unde ar fi ajuns rostogolirea unei stânci, ca să restorne locomotiva, și unde un singur glonț trimis de o mână dibace și sigură ar fi putut ucide pe mașinistul tot așa de ușor, ca și uliul un pombu, peste care se aruncă fără de veste.

Trecurăm pe lângă Ceprano, ultima stațiune dela frontieră, și ne luarăm adio dela ultimul geandarm al statului papal și alergăm cu o iuțală amețitoare printr'o vale frumoasă și bogată, în care deja înflorea persecii, pe când vița de via își desfăcea ramurile sale cele verzi, cari se încolăceau pe crăcile ulmilor. Totul era atât de vioi, atât de plin de viață, începându dela părul cristalin, care cu iuțela unui riu de munte șerpuia în cotituri pitoresc

printre viile cele binecultivate, și până la locuitorii veseli, cari în costumul lor pestriț curățiau viile și sémneau malaiul cel galbin, ce în curându avea să-și înalțe cotorul său.

Repede mergeam mai departe cu o iuțelă din ce în ce mai mare. Îndrețul nostru se află munții sélbatici și întunecoși cu forma lor fantastică și cu vâgăunile lor misterioase, er înainte noastră înfloria și inverția valea cea bogată, întindându-se mai departe, din ce în ce luminată mai tare de soare; se părea, că tot pericoulul a trecut, privirile *Bersaglierilor* perdeau din ce în ce espresiunea lor bănuioară, preotul își băgase cartea în buzunar și părcchia amorosă își veni întu atăta în fire, încât pută să adune sutele de mărunțuri și să deschidă un coș cu mâncare, ceea ce-mi dovedi, că sunt decătu să nu trăiesc numai cu amorul.

Dăr tocmai în momentul acela, când *Bersaglierii* își puseră pușca la o parte, se auđi un strigăt, care predomină totul. Ómenii pe câmp făceau semn cu palăria și strigau ca și când ar fi dat necuratul în ei, păstorii alergară din locurile lor și treceau ca nisce umbre

pe dinaintea ferestrelor cupeului; larma și șgomotul creștea din ce în ce mai tare, se auđiau strigătele de spaimă de prin vagon, amestecate cu strigătele și injurăturile personalului și în mijlocul acestei vâlmășeli enorme sunară signalele de alarma așa de puternice, încât nu era mirare, că trenul se opră gâfându și sforăind, ca și un cal, pe care-l opresc deodată din gona mare.

Era și timpul suprem. Decă mai mergeam încă vre-o 500 de pași, am fi ajuns în mijlocul răsășitelor trenului de dimineță, care zăcea sdrobotit pe șini, ca o masă de ruine, sdrobotit și imprăsciată într'o distanță mai bine de 100 de pași. Nu voi uita niciodată tabloul ce mi-se înfășășă privirilor mele înspăimântate, când la lumina unui soare strălucitor de primăveră, trecui dealungul trenului sfărmat. Locomotiva zăcea la pământ cu urloii frânti, care intrase adeno pe sub bărnele șinilor, er la rôtele de dindărăt atârnau resturile cazanului, împrejurul căruia se aflau rămășițe de cărbuni de pētră imprăsciate în toate părțile. Apoi urma trenul însuși. El se asemăna, — ore cu ce se asemăna mai mult? Se putea asemăna cu

un șir de cutii de Nürnberg puse de nisce uriași una peste alta, erau turtite și sdrobite și înfășau o gramadă mare de ruine, ale căror bucăți erau așa de aspre și ascuțite, încât nu stau mai pe jos ca corăbiile isbite de cōstele stâncose ale țermurilor mării. Peste tot zăceau, ca și când ar fi cădută din cer, frânturi de sticle, cercevele de uși și părți din mașini; în tot locul uși îndoite, roți sfărmate, bărnele de sub șini scose afară, vagon de marfă, cărora le rămăsese numai partea inferioară, peste tot pustiătate, mōrte și periciune și toate acestea, până la cel din urmă lucru, luminate de rațele soarelui din Aprile.

Cu drept cuvânt imi gratulam, că am dormit astă noapte, de am scăpat trenul acesta. Nu se vedea nici un pasager, care să fi venit cu trenul acesta. Bagagele zăceau dealungul șinelor apărte fiind de *Bersaglierii*, cari nu-mi deteră altă lămurire, decătu că s'a întâmplat „*un accident*” — ceea ce era un răspuns de prisos.

Abia după ce mă apropiasem de locomotiva sdrobotită, observai un om, care sta la marginea șanțului, ocupat cu luarea unei schițe a trenului derulat.

partidă, obligamentul de a nu merge la adunarea deputaților din Zara, ori la Reichsrath-ul din Viena, ci la adunarea provincială din Agram. (Aplauze sgomotoase.) În modul acesta se va putea mai ușor efectua uniunea. Dalmația nu e întreținută de alții, cum nu e nici Croația. Dalmația fu osândită la pasivitate în urma vitregei politice economice și milienele cele multe, ce le jertfese Croația în tot anul pentru trebuințele Ungariei, s'ar putea folosi cu imbelșugare pentru întreținerea Dalmației.

Afară de dr. Frank mai vorbiră în acest sens încă alți patru-spre-zece inși, cari între sgomotoase aplause au solicitat uniunea Dalmației cu Croația. La propunerea lui David Starcevic s'a trimis din banchet următoarea telegramă la redacțiunea ziarului „Narodni Listi” din Praga:

„Croații adunați în Agram din toate unghiurile țării și în deosebi și din Dalmația întru onoarea poetului Cacioli; în unanimitate și cu mare însuflețire salută pe surora națiune cehă, pe acea națiune, care de-o-potrivă cu națiunea croată stă perseverantă pe principiul de drept: de a-și apăra libertatea națiunii sale și a respecta libertatea altor națiuni. Această rezoluțiune fu luată în unanimitate și între aplause sgomotoase, la propunerea lui David Starcevic. În numele adunării Dr. Frank, presidentul.”

Acest banchet, la care au luat parte vr'o 600 de inși, s'a sfârșit abia târziu după miezul nopții.

Raportul general

al comitetului Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român despre activitatea sa în decursul anului 1890.

Onorată adunare generală!

Voi să vă satisfac prescrierilor §-lui 32 lit. g din statute și concluderilor adunării generale din anul 1882 dela Dej pt. prot. 33, comitetul instituit în adunarea generală din anul 1889 dela Făgăraș, își ia voi să prezintă onoratei adunări generale un raport despre activitatea sa în timpul dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1890.

I.

Despre ședințe.

Conformându-se prescrierilor §-lui 30 al. 1 din statute, comitetul a ținut și în anul de gestiune 1890 în totă luna câte o ședință, și fiindcă și în anul acesta a obvenit cazul de urgență, în unele luni el s'a vădit necesitate a se întruni în câte două și chiar în câte trei ședințe, ținându-se astfel cu totul 20 ședințe: 13 înainte de adunarea generală din Reghin și 7 după această adunare.

În ședințele sale, comitetul a fost

cu necurmată atențiune la împlinirea datorințelor, ce i le impun prescrierile §-lui 32 din statute, căutându-se susținut vața și a promova interesele Asociației. El a făcut la timp dispozițiunile pentru executarea concluderilor adunării generale din anul 1890 și a luat măsurile de lipsă pentru folosirea sumelor votate în buget cu privire la administrațiune, la sprijinirea de studenți și învățăcei de meserii, la edarea organului asociației precum și la susținerea școlii de fete rezolvându-se în același timp și curentele intrate.

1. Stipendiile și ajutoarele conferite în anii premergători s'au lăsat, până la anul, în folosirea respectivilor stipendiști și ajutoari, cari n'au terminat încă cursul învățătorei, dar au dovedit progres în destul și purtare morală corectă. Un singur stipendiu a venit în vacanță în decursul anului 1890, anume stipendiu din fundațiunea „Riurén”, pentru care s'a scris la timpul său concurs, fiind oferit unuia dintre tinerii însemnați în conspectul alăturat sub 1/1 la acest raport.

a) Stipendiul de 100 fl. menit pentru tinerii cu preferință din munții apuse ai Transilvaniei, cari ar voi a se perfecționa în o măestrie de lemnărie mai dezvoltată, care stipendiu se votase condiționat învățacelui Florentin Corcheș, s'a putut libera în decursul anului 1890, după ce numitul tiner a coreșpus pe deplin cerințelor.

b) Mulțumită onoratei adunări generale din anul 1890 a acționarilor institutului de credit și economii „Albina” în Sibiu, comitetul a fost în poziția a vota și pentru anul școlar 1890/91 stipendii de câte 50 fl. v. a. la 10 respective 11 eleve de părinți mai săraci, cari eleve au fost adăpostite în internatul împreună cu școala civilă de fete a Asociației.

2. În ceea ce privește executarea concluderilor luate în adunarea generală din anul 1890, comitetul își ia voi să schițe starea lucrului după cum urmează:

a) Însărcinării primate de a se îngriji, „ca casa din lăsamentul fericii Avram Iancu să fie locuibilă și locuită”, comitetul a satisfăcut așa, că a dispus a se introduce toate reparaturile de lipsă. Tote încercările comitetului, de a-și închiria această casă au rămas fără rezultat dorit și acesta din lipsă de chiriași în partea locului. În timpul din urmă s'au inițiat pertractări serioase pentru vinderea realităților din lăsamentul Avram Iancu; succedându-se numite pertractări, comitetul va afla aranjamentele de lipsă, ca casa, care nu

poate forma obiectul de vindere, să fie locuită și astfel ferită de ruinare. Amintim la acest loc, că cauza lăsamentului de sub întrebare e acum deplin limpede.

b) Ce privește însărcinarea primită, de a înfița o legătură cât mai strinsă între deosebitele părți ale corpului Asociației și prin luctarea într'acolo, ca pe viitor deosebitele despărțiminte să fie reprezentate la adunările generale ale Asociației cel puțin prin câte doi membri din sinul lor, comitetul nu a întârziat a o aduce în deplinire, adresându-se de cutimp cătră totă organele Asociației și, mănecându-se dela enunțările celor mai multe despărțiminte făcute în materia aceasta, el crede, că ideea reprezentării arătate se va populariza din ce în ce tot mai mult.

c) Comitetul a fost mai departe însărcinat să execute concluderile adunării generale de cuprinsul: ca din sumele de câte 1000 fl. votate pentru anii 1890 și 1891 în scopul înăvțurii literaturii noastre și îndeosebi încurajării și dezvoltării literaturii menite pentru popor, să premieze și să tipărească scrieri și broșuri întocmite anume pentru poror din agricultură, igienă, etc., avându-se la broșuri a forma „biblioteca populară a Asociației transilvane”. În scopul executării acestui concluder, după cumpănire serioasă, comitetul a aflat a scrie deocamdată ca de început concursul la premii pentru cele mai bune lucrări asupra următoarelor două teme: „Economia noastră după comasare”, și „Higiena copilului dela nascere până la anul al 7-lea al etății”, apoi la un premiu pentru cea mai bună culegere de poezii, bazme (povești) și datine populare alese și până acum nepublicate. Tot în scopul arătat a destinat comitetul suma de 400—500 fl. v. a. pentru a premia din ea cele mai bune studii științifice, ce i se vor prezenta asupra unor teme alese liber de autori din ramul istoric, sau epigrafic, sau filologic, cu deosebire în ceea ce privește trecutul și prezentul poporului român și al pămintului, pe care locuim. La concursul scris au intrat în terminul fixat (30 Iunie a. c.) 9 lucrări și anume 5 colecțiuni de poezii, povești etc., 1 tractat istoric, 1 tractat de economie și 2 tractate despre igienă copilului. Aceste lucrări s'au dat spre cenzurarea unei comisii și comitetul nu va întârzi a se pronunța în meritul lor și a decerne eventual premiile stabilite îndată ce va primi raportul comisiei emise, la tot cazul însă încă înainte de încheierea anului curent.

3. Tot la acest titlu se cuvine să vă raportăm despre o cestiune de cea mai mare importanță pentru noi.

La 4 August 1890 comitetul Dvóstră a fost surprins prin șirea, că inginerul Ioan Oltén, de nascere din

Cojocna în Transilvania, mort în aceeași zi în Galați, în România, a lăsat prin testament Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român un legat de 100.000 lei, ér la 9 Septembrie 1890 acest comitet a fost în plăcută pozițiune a constata, că, mulțumită energice interveniri a președintelui George Barițiu, legatul a intrat la cassa Asociației deja la 24 August 1890, după detragerea competenței erariale de 9% și a altor spese, în suma de 90.000 lei în hârtii de valoare, rentă cu 5% în aur.

Testamentul, pe baza căruia ne-am declarat, că primim legatul, conține următoarele condițiuni:

a) venitul capitalului testat pe cel dintâi an după mórtea testatorului să se distribuie între nepoții acestuia;

b) venitul capitalului numit pe anul al doilea și cei următori să se întrebunțeze așa, ca 50% să se capitalizeze, 40% să se cheltuiască „pentru învățătura poporului român propriu și gr. or. și gr. cat. în Transilvania”, ér restul de 10% să se distribuie în mod egal școlii greco-orientale și celei greco-catolice din opidul Cojocna, locul natal al testatorului. Venitul menit pentru nepoții testatorului a intrat deja la cassa Asociației și se va da destinațiunii lui îndată ce se vor fi eruți în mod exact aceia, cărora li se cuvine, ceea ce președintele Asociației, dl. G. Barițiu, în calitate de executor testamentar, a și inițiat și o urmărește cu cunoscută energie. Cu 1 Octombrie a. c. venitul acestui legat se va putea preda propriei destinațiuni. Scopurile speciale, pentru cari vor avea să se folosească cele 40%, se vor fixa mai de aproape în „actul fundațional”, care este în lucrare.

Este vrednic de deosebită noastră recunoștință acela, care, deși departe de trupul de ai săi, cu sufletul este și trăiesce în mijlocul lor. Fericitul Ioan Oltén a fost departe de noi cu trupul, cu sufletul însă a fost, a simțit și viețuit cu noi, dovadă nobila sa faptă, prin care și a ridicat un monument neperitor în inimele noastre.

4. Tot aci e locul să vă notificăm și o altă faptă generoasă, ce privește de aproape Asociațiunea noastră și e înrudită cu cea spusă la punctul precedent. Dl. Dr. Aureliu Maniu, notar public reg. în Oravița, care în anul acesta a cercetat între altele și școala Asociației, satisfăcut de cele ce le-a vădit la acest institut, s'a oferit a contribui, până când va fi în viață, pe fă-care an cu suma de 200 fl. v. a. la susținerea școlii. Suma acesta până când va cere trebuința, va fi a se distribui ca ajutoare de 50, 100 sau 200 fl. v. a. între eleve interniste de părinți mai lipsiți sau cu familiile mai mărtoase, ér când astfel de ajutoare nu vor mai fi necesare, numita sumă se va întrebunțea spre alte scopuri ale școlii. Donatorul nu și-a rezervat nici un drept. Bani vor intra la cassa Asociației în fă-care an deodată, înainte de 1 Septembrie. — Comitetul luându-l la timpul său act de această faptă nobilă, și-a exprimat mulțumita sa față cu generosul donator, dl. Dr. Aureliu Maniu, și a hotărât să se facă notificare și onoratei adunări generale a Asociației, ceea ce prin aceasta ne grăbim a împlini.

5. Ca de încheiere la acest titlu ne luăm voi să vă face împărtășire și despre o altă hotărâre a comitetului D-vóstră, luată în decursul timpului, despre care vă raportăm. Încă în primii ani ai existenței Asociației transilvane oferise dl. septemvir în pens., Ioan cav. de Pușcariu, acestei Asociații spre publicare o colecțiune de documente importante pentru istoria noastră. Comitetul D-vóstră, revenind în decursul anului asupra aceluși ofertă, l'a primit și a dispus succesiva tipărire a colecțiunii, așa ca aceea să se pótă termina în decurs de 5—6 ani. În vederea, că colecțiunea de sub întrebare este și ea o lucrare din cadrul acelor lucrări, pe cari le prevede pentru premiare concluderile adunării generale a Asociației din anul trecut, prin care s'a votat suma de 1000 fl., comitetul a hotărât, ca spesele de tipărire ale colecțiunii să se acopere succesive din suma numită de 1000 fl. v. a., avându-se a se osebii din acesta în scopul arătat în decurs de 5—6 ani în fă-care an câte 250—300 fl. v. a. Colecțiunea se află sub presă; tomul I. va apăre în curând. (Va urma.)

Proprietar:

Dr. Aureliu Mureșianu.

Redactor responsabil interinalt:
Gregoriu Maior.

El era încă în flórea vârstei, avea o față pârlițată tare de sóre și bine pronunțată, a cărei parte superioară era adumbrată de o pălărie ascuțită de păslă, care dimpreună cu giancea de pictor, trădau pe artistul.

Era interesant, cum putea el să desemneze, avându brațul stâng legat în bandagiu, ér pe fruntea sa bine formată se vedea un plasture de o dimensiune nu tocmai mică.

— „Erai în trenul de dimineță?” îl întrebai, uitându-mă peste umerii săi și observându o schiță foarte reușită a întregii catastrofe.

— „Da”, răspuse el, fără să se întorcă. „Mă aflam din nefericire acolo.”

Îndată-i recunoscu vocea. Era Turminoff, un pictor rus, cu care de multe ori mâncasem împreună în „Quattro Nazioni”, un restaurant român bine cunoscut.

— „Cum și-e posibil, să ai atâtea liniște sufletească, ca să desemnezi o privesc atâtea de înspăimântătoare, decât chiar D-ta ai fost partaș la această nenorocire?” strigai uimit.

Turminoff se ridică, aruncă schița la o parte și-mi strânse cu putere mâna

întinsă. Avea lacrimi în ochi, nu plângea, dar cu totă rezistența sa se rostogolea câte o lacrimă una după alta pe obraji săi pârliți de sóre și dispăreau în barba sa stufoasă.

„Sunt copil”, dișe el, „credem că așa fi putut fi liniștit, acum vedu însă, că mâna-mi tremură, când aceste 40 de vagoni se isbiră unul de altul cu o iuțelă de zece minute pe secundă. Se părea, că s'a crepat pământul sub picioarele noastre; din această cauză devii puțin nervos, și acum fiindcă vedu unica față cunoscută și simțindu-mă tēpanu afară de câteva contusii mici — acum vedu în ce pericol mare mă aflam.” Apoi deschidându-și cutia își băgă schița înăuntru și șopti cu o voce tremurândă de emoțiune.

„Aceasta e pentru femeia mea, care trăiesce cu trei copii în Riga, ea trebuie să afle ce e de vădit în „la bella Italia.”

Cu aceste cuvinte ridicându-se, îi pusei mantaua pe umeri și acum era el érași Turminoff de mai înainte, vesel și plin de tinerețe, cu surisul îndrăzneț și cu figura bărbătescă, pe care atâtea de bine-l cunosceam din escur-

siunile noastre din munți și din Campagna romană.

„Cum s'a întâmplat nenorocirea această îngrozitoare?” întrebai după o mică pauză.

„Cum?” strigă el, „ce încă nu știi aceea, ce fă-care copil de țeran știe? — Vino cu mine și-ți voi spune cum s'a întâmplat.”

Dișându aceste mă duse la locomotiva resturnată, se viri sub dēnsa, și după ce scormoni puțin pământul dișe:

„Veți această șină, care e cu totul scosă dintre bārnela acestea. Nu veți, că e tăiată așa de fin cu pila, ca și când ar fi tăiat o cuțitul. Locomotiva cu totă greutatea ei s'a băgat de câțiva coți în pământ, intrand apoi în temelia de pētră, care o sfărâmă în mii de bucăți. Pe urmă, locomotiva se resturnă. Dacă vrei să te încredințezi, că această a fost plănuită, privește stēlpii de telegraf și apoi spune-mi, ore planul acesta nu a fost de o rară viclenie?”

(Va urma.)

Cursul pietei Braşovului.

din 31 Augustă st. n. 1891

Banote romănesci Cump. - 82	Vënd. 9.35
Argintă romănescă - "	9.27
Napoleon-d'ori - "	9.32
Libre turcesci - "	10.48
Imperiali - "	9.46
Galbin - "	5.40
Scris. fonc. „Albina“ 6%	102. —
" " " 5%	100. —
Buble rusesci - "	116. —
Mărci germane - "	57.50
Discontul 6—8% pe an.	

Cursul la bursa din Viena.

din 29 Augustă a. c. 1891

Renta de aur 4%	102.65
Renta de hârtă 5%	100.50
Imprumutul căilor ferate ungare	
aur	116.25
dto argintă	98.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de	

ostă ungare [1-ma emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de	
ostă ungare [3-a emisiune]	112. —
Bonuri rurale ungare	10.60
Bonuri croato-slavone	104.70
Imprumutul cu premiul unguresc	139.50
Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc	—
Losurile pentru regularizarea Tisei și Seghedinului	180.25
Renta de argintă austriacă	90.40
Renta de hârtă austriacă	90.20
Renta de aur austriacă	110.50
Losuri din 1860	195.65
Acțiunile băncii austro-ungare	1012. —
Acțiunile băncii de credit ungar.	324. —
Acțiunile băncii de credit austr.	273.25
Galben împărătesc	5.59
Napoleon-d'ori	9.35 1/2
Mărci 100 imp. germane	57.80
Londra 10 Livres sterlinge	117.55

Avisul d-ilor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerației să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numărul de pe fașia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscut tuturor D-ilor abonați, că mai avem din anii trecuți numer pentru complectarea colecțiilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrație în casă de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

ABONAMENTE

la **„GAZETA TRANSILVANIEI“**

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predeală				Predeală—Budapesta				B.-Pesta-Arad—Teiuș				Teiuș-Arad—B.-Pesta				Copșa-mică—Sibiu									
Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Tren de accele-rat	Tren de persón.	Copșa mică	Șeica-mare	Loamneș	Ocna	Sibiu			
Viena	10.50	8. —	3.25	Bucuresci	7.35	8.50	Viena	10.50	8. —	3.25	Teiuș	3.09	1.39	Copșa mică	3. —	10.47	7.10	3.31	11.27	7.43	4.15	12.08	8.27		
Budapesta	8.30	1.50	5.50	Predeală	1.12	5.16	Budapesta	8.15	1.50	9.50	Alba Iulia	3.50	2.19	Șeica-mare	4.15	12.08	8.27	4.46	12.38	8.59	5.10	1. —	9.23		
Szolnok	11.38	3.57	9.22	Timișoara	1.42	5.57	Szolnok	11.14	3.57	1.05	Vinț. de jos	4.09	2.36	Ocna	4.46	12.38	8.59	3.45	6.52	5.24	4.30	2.20	5.46		
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	Brașov	2.18	4.20	Arad	3.45	6.52	5.24	Sibot	4.52	3.03	Sibiu—Copșa-mică				4.30	2.20	5.46	4.55	3.30	3.03		
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	Feldióra	2.48	5.07	Glogovaț	4.30	2.20	5.46	Orăștia	4.55	4.17	Sibiu	7.35	4.34	10.17	4.30	2.20	5.46	4.55	3.30	4.33		
Mező-Telegd	4.39	7.43	3.03	Apața	3.19	5.42	Györök	4.42	2.34	5.57	Simeria (Piski)	5.23	4.33	Ocna	8.02	4.53	10.43	5.23	5.59	5.59	5.59	5.59	4.55		
Rév	5.22	8.18	3.46	Augustin	3.40	6.09	Pauliș	5.03	3.05	6.19	Deva	5.59	4.55	Loamneș	8.30	5.25	11.09	6.24	6.49	6.49	6.49	6.49	6.49	5.17	
Bratca	5.45		3.57	Homorod	3.56	6.55	Radna Lipova	5.03	3.23	6.30	Branicica	6.24	4.55	Șeica-mare	9.05	5.55	11.40	5.14	3.39	6.48	6.48	6.48	6.48	5.28	
Bucia	6.05	8.51	4.29	Hașfalău	4.29	8.23	Conop	5.32	3.39	6.48	Ilia	6.49	5.28	Copșa mică	9.34	6.20	12.05	7. —	7.12	7.28	7.28	7.28	7.28	5.53	
Ciuoia	6.31	9.07	4.55	Sighișoara	5.34	8.53	11.03	5.56		7.12	Zam	7.28	6.24	Cucerdea-Oșorhei - R. săs.				7.12	7.27	7.27	7.27	7.27	7.27	7.27	
Huedin	7.12	9.37	5.34	Elisabetopole	5.54	9.31	11.29	6.12		7.27	Soborșin	8.03	6.24	Cucerdea	2.50	8.20	2.41	6.21	10.09	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Stana	7.29		5.51	Mediaș	6.21	10.09	12.06	6.58		8.07	Bérvava	8.03	6.24	Ludoș	3.34	9.11	3.27	6.42	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Aghiriș	7.49		6.12	Copșa mică	6.42	10.31	12.37	7.26		8.33	Zam	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Ghirbău	8.01		6.25	Micăsasa	6.55	10.47	12.53	7.52		8.57	Gurasada	8.03	6.24	Regh.-săs.	7.10		7.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Nădășel	8.14		6.39	Blași	6.57	11.06	1.18	8.08		9.13	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs. - Oșorh. - Cucerdea				7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Clușiu	8.29	10.37	6.56	Crăciunel	7.31	11.57	1.39	8.26		9.29	Ilia	8.03	6.24	Regh.-săs.	8. —	8.15	8.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Apahida	8.46	11.10	8.20	Teiuș	8. —	1.08	2.13	8.52		9.53	Radna Lipova	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Ghirși	9.03	11.28	8.45	Aiud	8.07	1.35	2.27	9.50		10.19	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	7.10		7.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Uiora	10.12	12.38	10.21	Vinț. de sus	8.07	1.35	3.47	10.16		10.36	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs. - Oșorh. - Cucerdea				7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	Uióra	8.24	2.05	4.07	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	8. —	8.15	8.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Uióra	10.56	1.21	11.17	Cucerdea	8.24	2.05	4.07	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Vinț. de sus	11.04	1.29	11.26	Ghirși	8.54	3.18	4.28	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	7.10		7.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Aiud	11.28	1.54	11.54	Uióra	9.23	4.45	4.32	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs. - Oșorh. - Cucerdea				7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Teiuș	11.45	2.13	12.18	Cucerdea	9.23	4.45	4.32	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	8. —	8.15	8.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Crăciunel	12.13		12.58	Ghirși	9.23	4.45	4.32	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Blași	12.44		1.34	Apahida	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	7.10		7.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Micăsasa	12.59		1.51	Clușiu	11.01	6.29	5.30	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Copșa mică	1.35		2.29	Nădășel	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	8. —	8.15	8.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Mediaș	1.51		2.48	Ghirbău	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Elisabetopole	2.12		3.03	Aghireș	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	7.10		7.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Sighișoara	2.31		3.26	Stana	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Hașfalău	3.04		4.07	B. Huedin	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	8. —	8.15	8.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Homorod	3.46		4.49	Ciucia	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Oșorhei	5.20	11.17	5.14	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Augustin	4.04		5.35	Bucia	10.45	6.08	4.53	10.36		11.16	Radna Lipova	8.03	6.24	Regh.-săs.	7.10		7.15	7.02	10.31	6.42	10.31	6.55	10.47	6.57	11.06
Apața	5.26		7.23	Bratca	10.45	6.08	4.53	10.36																	